

Број/Број:01,02,03,03/11-05-1-176/13
Сарајево/Sarajevo, 1. 7. 2013.

**IZVJEŠĆE S TREĆEGA DIJELA REDOVITOG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE VIJEĆA EUROPE, STRASBOURG,
od 24. do 28. 6. 2013.**

Treći dio redovitog zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Europe održan je u Strasbourgu od 24. do 28. 6. 2013. Na zasjedanju je sudjelovalo Izaslanstvo Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe, u kojem su bili:

1. Milica Marković, članica Izaslanstva;
2. Borjana Krišto, članica Izaslanstva;
3. Nermina Kapetanović, zamjenica člana;
4. Ismeta Dervoz, zamjenica člana;
5. Krunoslav Vrdoljak, zamjenik člana Izaslanstva;
6. Sevda Valjevčić, tajnica Izaslanstva, i
7. Adnan Bešić, prevoditelj.

24. 6. 2013.

Nakon što je otvorio zasjedanje, predsjednik Parlamentarne skupštine Vijeća Europe **Jean-Claude Mignon** ukazao je na poseban značaj rasprave o zahtjevu za uvođenje postupka monitoringa za Mađarsku, koja će biti na dnevnom redu lipanjskog dijela zasjedanja. Predsjednik Mignon tom je prilikom istaknuo kako je u ovim i drugim sličnim situacijama Skupština obvezna voditi konstruktivan dijalog s vlastima, te reagirati na najprimjereniji mogući način.

Neposredno nakon otvaranja zasjedanja nazočnima se obratio **ministar vanjskih poslova Armenije, predsjedatelj Odbora ministara Edward Nalbandian**, koji je u svome obraćanju govorio o prioritetima armenskog predsjedanja Vijećem Europe, pri čemu se posebice osvrnuo na nužnost rješavanja problema mržnje, rasizma, ksenofobije i netolerancije.

Prilikom usvajanja dnevnoga reda, parlamentarci su odlučili održati hitnu raspravu o: stanju u Gruziji, vjerskim progonima u Iranu te pučkim prosvjedima i izazovima za slobodu okupljanja, slobodu medija i slobodu govora. U dnevni red također je uvrštena rasprava o uplitanju države u privatnost putem interneta.

Za vrijeme lipanjskog dijela zasjedanja održani su i sastanci Odbora PSVE-a kojima su bili nazočni članovi Izaslanstva PSBiH u PSVE-u. Sastancima Odbora za pravna pitanja i ljudska prava bile su nazočne Milica Marković i Nermina Kapetanović, sastanku Odbora za migracije, izbjeglice i raseljene osobe bili su nazočni Borjana Krišto i Krunoslav Vrdoljak, dok je Ismeta Dervoz bila nazočna sastancima Odbora za ravnopravnost i nediskriminaciju, kao i Odbora za kulturu, znanost, obrazovanje i medije te sastancima Mreže parlamentaraca za borbu protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja.

25. 6. 2013.

Drugoga dana zasjedanja članovi Izaslanstva susreli su se s Almirom Šahovićem, veleposlanikom BiH u Strasbourgu. Tijekom razgovora razmijenjene su informacije o dosadašnjem napretku BiH u ispunjavanju preuzetih obveza, kao i o mogućim budućim koracima. Veleposlanik je informirao i o tijeku priprema za postavku izložbe "Industrijsko naslijeđe u Europi", koja se u vrijeme listopadskog zasjedanja organizira u suradnji sa svim državama članicama Vujeća Europe, a slijedom usvojenog izvješća naše članice izaslanstva gđe Dervoz.

Izbor suca Europskog suda za ljudska prava iz Litve i s Islanda obavljen je istoga dana. Skupština je izabrala **g. Egidijusa Kurisa** iz Litve, dok je s Islanda izabran **g. Robert Ragnar Spano**. Suci su izabrani na mandat od devet godina.

Istoga dana Skupština je održala raspravu o **stanju na Bliskom istoku**. Rezolucijom 1940 (2013.), usvojenoj na temelju izvješća izvjestitelja Pietra Marcenara iz Italije, Skupština poziva izraelske vlasti na okončanje proizvoljnih uhićenja i pritvaranje Palestinaca, na jamčenje jednakih prava svima, te deblokadu Gaze, dok palestinske snage poziva na zaključenje pomirenja između Hamasa i Fataha, te na suzdržavanje od uporabe nasilja protiv izraelskih građana. U raspravi o stanju na Bliskom istoku posebno je izražena zabrinutost zbog kršenja ljudskih prava počinjenih u pojasu Gaze i pogubljenja provedenih nakon nepoštenih suđenja. Skupština smatra da svi građani, izraelski kao i palestinski, trebaju i moraju poštivati ljudska prava, demokraciju i vladavinu prava. Skupština će nastaviti pružati potporu rješavanju izraelsko-palestinskog sukoba, pri čemu su od iznimnog značaja uloga i djelovanje Pododbora za Bliski istok.

Nakon žučne rasprave o nedavnim događanjima u Mađarskoj, iako zabrinuta, Skupština nije uvela postupak monitoringa za Mađarsku, već je odlučila pomno pratiti razvoj situacije u ovoj zemlji, te analizirati postignuti napredak. Odbor za monitoring Parlamentarne skupštine Vujeća Europe je 25. 4. 2013. dao preporuku Skupštini za uvođenje **postupka monitoringa za Mađarsku**, navodeći duboku zabrinutost „urušavanjem demokratskog sustava ravnoteže tri razine vlasti“, kao posljedice novog ustavnog okvira u državi. Ured Skupštine nije podržao otvaranje takvog postupka. Deset od 47 država članica trenutačno je pod postupkom monitoringa koji provodi Skupština (Albanija, Armenija, Azerbajdžan, Bosna i Hercegovina, Gruzija, Republika Moldavija, Crna Gora, Ruska Federacija, Srbija i Ukrajina), a četiri države su pod postupkom „postmonitoring dijaloga“ (Bugarska, Monako, Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija i Turska). Postupak monitoringa obuhvaća redovite posjete nadziranim državama, kako bi se procijenio napredak i uspostavio dijalog s vlastima, političkim snagama, sudbenim tijelima, civilnim društvom, kao i dale periodične ocjene o kojima se raspravlja u Skupštini.

Rasprava o **ocjeni partnerstva za demokraciju za Parlament Maroka** održana je drugoga dana zasjedanja. Za vrijeme rasprave pozdravljene su demokratske reforme koje se provode u Maroku, kao i Ustav Maroka, u kojemu su sadržana temeljna načela kao što su: posvećenost ljudskim pravima, zabrana svih oblika diskriminacije, jačanje institucija itd. Oslanjajući se na zaključke izvjestitelja Luke Volonte iz Italije, Skupština je pohvalila suradnju Maroka s Vijećem Europe, pri čemu je posebno istaknuto aktivno sudjelovanje izaslanstva Maroka u radu Skupštine, kao i njezinih odbora. Rezolucijom 1942 (2013) Skupština je pozvala vlasti Maroka na ukidanje smrtne kazne, osiguranje slobode udruživanja i slobode izražavanja za organizacije civilnoga društva.

26. 6. 2013.

Na sastanku političke skupine EPP/CD, koja je održana u srijedu, za novog predsjedatelja političke skupine izabran je g. Pedro Agramunt iz Španjolske.

U raspravi o **korupciji kao prijetnji vladavini prava**, koja je održana trećega dana zasjedanja, istaknuta je uloga Vijeća Europe i njegove Skupštine u borbi protiv korupcije. U Rezoluciji 1943 (2013), usvojenoj na temelju izvješća gđe Mailis Reps iz Estonije, pozivaju se države članice da pojačaju međunarodnu suradnju, te preispitaju odnosno usklade svoje zakonodavstvo vezano uz borbu protiv korupcije.

Istoga dana održana je rasprava o **okončanju prisilne sterilizacije i kastracije**, u kojoj su države članice Vijeća Europe pozvane na revidiranje svojih zakona i politika na način koji bi onemogućio da netko može biti prisiljen na sterilizaciju ili kastraciju na bilo koji način, iz bilo kojeg razloga. Rezolucijom 1945 (2013), usvojenom na temelju izvješća izvjestiteljice Liliane Maury Pasquier iz Švicarske, rečeno je da prisilne sterilizacije i kastracije u 21. stoljeću moraju prestati. Skupština poziva na naknadu za duševnu bol i financijsku naknadu žrtvama prisilnih sterilizacija i kastracija, na zaštitu i rehabilitaciju žrtava te na procesuiranje počinitelja.

S ciljem smanjenja **nejednakosti u pristupu zdravstvenoj njezi** koja je u posljednje vrijeme u stalnom porastu, države članice su pozvane da osiguraju dostupnost zdravstvenih profesionalaca svima u cijeloj zemlji, kao i dostupnost podataka o zdravstvenom sustavu. U jednoglasno usvojenoj Rezoluciji 1946 (2013), a na temelju izvješća izvjestitelja Jean-Louisa Lorraina iz Francuske, Skupština predlaže državama članicama da odvoje svoju imigracijsku od zdravstvene politike, kao i da u suradnji sa Skupinom država protiv korupcije (GRECO) uvedu mjere u borbi protiv korupcije u zdravstvenom sektoru. Skupština preporučuje Odboru ministara da doprinese jačanju uloge Europskog odbora za socijalna prava u zaštiti prava na zdravlje.

Na sastanku Mreže parlamentaraca za borbu protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja članica Izaslanstva PSBiH gospođa Dervoz izvijestila je o zakonodavstvu na snazi u BiH, strategijama za borbu protiv nasilja te završnim koracima u procesu ratifikacije Istanbulske konvencije.

27. 6. 2013.

U raspravi o prosvjedima i prijetnjama slobodi okupljanja, slobodi medija i slobodi izražavanja, parlamentarci su oštro osudili nedavne slučajeve pretjerane uporabe sile koju je policija primijenila kako bi rastjerala prosvjednike. Nakon rasprave o **pučkim prosvjedima i prijetnjama slobodi okupljanja, medija i govora**, usvojenom Rezolucijom 1947 (2013) na temelju izvješća g. Arcadia Díazza Tejera iz Španjolske, vlade država članica pozvane su da sastave jasne upute o korištenju suzavca, te da zabrane njegovu uporabu u zatvorenim prostorima. Osvrćući se na nedavne prosvjede u Turskoj, demonstracije protiv istospolnih brakova u Parizu i nemire koji su se dogodili u predgrađu Stockholma, Skupština poziva države članice da istraže prekomjernu uporabu sile i izreknu sankcije odgovornima.

G. Gvozden Srećko Flego iz Hrvatske je u raspravi o **uplitanju države u privatni život putem interneta** rekao da pojedine države filtriraju sadržaj interneta, dok neke koriste osobne podatke i na taj način guše slobodu izražavanja koju pokušavaju kontrolirati i ograničavati. Sloboda izražavanja i sloboda informiranja predstavljaju temeljna načela moderne demokracije.

Dr. Nermina Kapetanović je četvrtoga dana zasjedanja bila nazočna sastanku Odbora za pravna pitanja i ljudska prava. Tom prilikom se izjašnjavala o izboru članova Europskog odbora za sprječavanje mučenja i nečovječnog ponašanja. Dr. Kapetanović je istoga dana bila nazočna i sastanku Pododbora za ljudska prava.

Skupština je u raspravi o **borbi protiv diskriminacije po osnovi seksualne orijentacije i rodnog identiteta** pozvala Vijeće Ruske Federacije da ne usvoji zakon kojim zabranjuje promicanje "homoseksualne propagande" maloljetnicima, a Parlament Ukrajine da prekine razmatranje nacrtu zakona o zabrani tzv "homoseksualne propagande". Usvajanjem Rezolucije 1948 (2013), na temelju izvješća g. Håkona Hauglia iz Norveške, članovi Skupštine izrazili su jasan stav prema kojemu spomenuti zakoni i prijedlozi zakona nisu u skladu sa slobodom izražavanja, te opravdavaju predrasude i neprijateljstvo prisutne u društvu i podgrijavaju klimu neprijateljstva protiv LGBT osoba. Države članice Vijeća Europe pozvane su da uvedu zabranu diskriminacije po osnovi seksualne orijentacije i rodnog identiteta, te zabranu organiziranja javnih kampanja protiv poticanja na nasilje ili uznemiravanje na bilo kojoj osnovi.

Rezolucijom 1949 (2013), usvojenom na temelju izvješća Roberta Waltera iz Velike Britanije, Skupština predlaže intenziviranje i proširenje suradnje Vijeća Europe s vlastima Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije otvaranjem ureda Vijeća Europe u Skopju, a s ciljem poticanja i pomaganja zemlji da nastavi započeti proces demokratizacije. Parlamentarci pozivaju makedonske vlasti da nastave učinkovitu provedbu Ohridskog okvirnog sporazuma (OFA), koji bi za cilj imao poboljšanje prava manjinskih zajednica, promicanja kulturnih i jezičnih prava manjina. Rezolucijom se također poziva na smanjenje korupcije, diskriminacije (naročito protiv Roma), te jamčenje potpune slobode medija. Budući da još uvijek postoje ozbiljne sumnje u političku stabilnost u zemlji za provođenje predstojećih reformi, Skupština je odlučila nastaviti svoj **postmonitorinški dijalog s Bivšom Jugoslavenskom Republikom Makedonijom**.

Skupština smatra da **Prijedlog protokola broj 16. uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda** može biti usvojen u Odboru ministara i otvoren za potpisivanje i

ratifikaciju. Prema Mišljenju 285 (2013), koje je usvojeno na temelju izvješća g. Christophera Chope iz Velike Britanije, Prijedlogom protokola predviđena je mogućnost dobivanja mišljenje Europskog suda za ljudska prava o načelnim pitanjima koja se odnose na tumačenje ili primjenu prava i sloboda utvrđenih Konvencijom i njezinim protokolima. Prijedlog protokola ojačat će vezu između Europskog suda za ljudska prava i najviših sudova država članica, stvarajući platformu za sudski dijalog, te time olakšati primjenu sudskih praksi u nacionalnim sudovima.

Usvajanjem Rezolucije 1950 (2013) o **odvajanju političke od kaznene odgovornosti**, a na temelju izvješća g. Pietera Omtziga iz Nizozemske, Skupština smatra da odredbe o zlouporabi službenog položaja treba primjenjivati s velikim oprezom i dodatnom suzdržanošću. Spomenute odredbe trebale bi biti posljednje sredstvo koje bi se koristilo odnosno aktiviralo protiv političara. U Rezoluciji se navodi niz načela na osnovi kojih bi se mogle razlikovati politička i kaznena odgovornost, a ta su načela sastavljena na temelju preporuka pravnih stručnjaka Venecijanske komisije Vijeća Europe. Skupština poziva države članice da poduzmu mjere kojima bi se osigurala neovisnost pravosuđa i cjelovito provođenje mjerodavnih presuda Suda.

Pripremila¹
tajnica Izaslanstva

Sevda Valjevčić

Dostavljeno:

- kolegijima obaju domova PSBiH
- Povjerenstvu za vanjske poslove ZD PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda PSBiH
- Izaslanstvu PSBiH u PSVE-u
- Kolegiju Tajništva
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- a/a

¹ Uz saglasnost članova Izaslanstva